



ÁRSREIKNINGUR 2018
Sparisjóður Austurlands

Sparisjóður Austurlands hf.

Ársreikningur
2018

Sparisjóður Austurlands hf.
Egilsbraut 25
740 Neskaupstað

Kt. 621214-0630

Efnisyfirlit

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra	4
Áritun óháðs endurskoðanda	6
Rekstrarreikningur	8
Efnahagsreikningur	9
Eiginfjárfirlit	10
Sjóðstreymisyfirlit	11
Skýringar	12

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra

Ársreikningur Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2018 er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnanna. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og ársreikningur sjóðsins árið áður.

Hagnaður nam 99,6 millj. kr. fyrir skatta og lögbundið 5% framlag til samfélagslegra verkefna. Framlag til samfélagslegra verkefna nam 5,0 millj. kr., skattar 24,8 millj. kr. og hagnaður ársins eftir skatta 69,8 millj. kr. Bókfært eigið fé 31.12.2018 nam 866,7 millj. kr. og eiginfjárlutfall sjóðsins, sem reiknað er samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki er 26,1%, en samkvæmt lögnum má hlutfallið ekki vera lægra en 8%. Eiginfjárfra FME á sjóðinn í árslok 2018 er 19,85%, hækkar svo í 20,35% 15. maí 2019 og í 21,35% 1. janúar 2020, sjá skýringu 16.

Í árslok 2018 var Tryggingasjóði sparisjóða slitið og skiptust eignir hans á milli starfandi sparisjóða. Tekjufærsla Sparisjóðs Austurlands hf. nam kr. 69,4 millj.

Á árinu störfuðu 6,6 starfsmenn að meðaltali hjá sjóðnum og námu laun og launatengd gjöld til þeirra ásamt launum stjórnarmanna samtals 91,4 millj. kr. en beinar launagreiðslur samtals 68,7 millj.kr.

Hlutfé sjóðsins nam í árslok 700,9 millj. kr. og skiptist á 93 aðila sem er óbreyttur fjöldi frá ársbyrjun. Eftirtaldir aðilar eru stærstu hluthafar sjóðsins í árslok 2018:

	Eignarhlutur
Ríkissjóður Íslands	49,46%
Fjarðabyggð	22,37%
Samvinnufélag útgerðarmanna Neskaupstað	7,99%
Stapi lífeyrissjóður	6,50%
Launafli ehf.	1,60%
Guðmundur J. Skúlason og tengd félög	1,24%
Austfjarðaleið ehf.	0,81%
Sigfús Vilhjálmsson	0,22%
Neðri Hóll ehf.	0,20%
Guðný Bjarkadóttir	0,20%
Guðrún M . Jóhannsdóttir	0,20%
Hlífur Þorsteinsson	0,20%
Jóhann H. Nielsson	0,20%
Jón Einar Marteinnsson	0,20%
Jón Hlífur Aðalsteinsson	0,20%
Kristinn Ingvarsson	0,20%
Kristinn V. Jóhannsson	0,20%

Stjórn sjóðsins leggur til við aðalfund að ekki verði greiddur út arður til hluthafa á árinu 2019 vegna afkomu ársins 2018. Um aðrar breytingar á eiginfjárreikningum er vísað til ársreikningsins.

Upplýsingar um áhættustýringu og áhættuþætti í rekstri sjóðsins er að finna í skýringu 21 með ársreikningum.

Stjórnarhættir

Í mars 2018 samþykkti stjórn sjóðsins yfirlýsingu um stjórnarhætti til að skerpa á mikilvægi góðra stjórnarháttanna hjá sjóðnum. Yfirlýsingin byggir m.a. á lögum nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, lögum nr. 75/2010, samþykktum sjóðsins ásamt öðrum lögum, reglugerðum og samþykktum sem við eiga. Við gerð yfirlýsingarinnar og innleiðingu starfshátta til samræmis við hana var fylgt tilmælum 5. útgáfu leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Kauphöll Íslands gáfu út í maí 2015. Yfirlýsingu um stjórnarhætti má sjá á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Stjórn Sparisjóðs Austurlands telur góða stjórnarhætti vera forsendu traustra samskipta hluthafa, stjórnar, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila.

Skýrsla og áritun stjórnar og sparisjóðsstjóra frh.:

Samfélagsleg ábyrgð

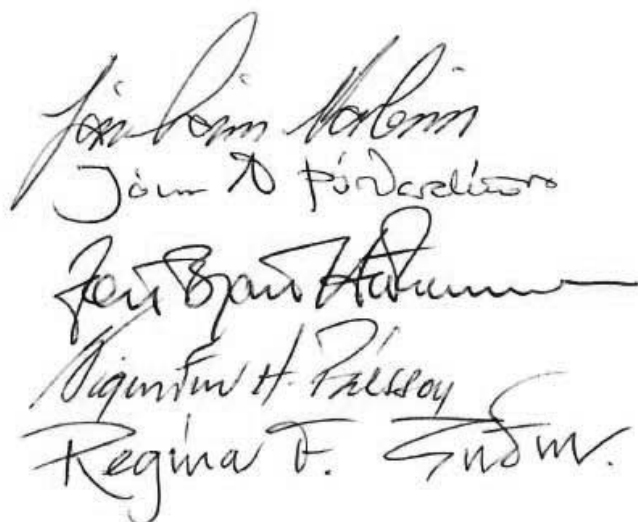
Samkvæmt samþykktum sínum mun sjóðurinn sinna samfélagslegu hlutverki í samræmi við ákvæði 61. gr. laga um fjármálafyrirtæki, nánar tiltekið með því að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og velferð. Þá mun sjóðurinn styðja við íþrótt- og æskulýðsstarf og menningar- og líknarmál. Þessu hlutverki er meðal annars sinnt með ráðstöfun á fjárhæð sem nemur hluta hagnaðar samkvæmt 1. mgr. 63. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Sjá nánar á heimasíðu sjóðsins, www.sparaust.is.

Yfirlýsing stjórnar og sparisjóðsstjóra

Það er álit stjórnar og sparisjóðsstjóra Sparisjóðs Austurlands hf. að í ársreikningi þessum komi fram allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu sjóðsins í árslok, rekstrarangri og fjárhagslegri þróun á árinu. Stjórn og sparisjóðsstjóri Sparisjóðs Austurlands hf. staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2018 með undirritun sinni.

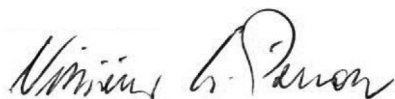
Neskaupstað, 7. mars 2019.

Stjórn:



Jón Þorgerður
Jón Þ. Þorvaldsson
Jón Björn Halvarsson
Sigríður H. Pálsson
Regína Þ. Sævar.

Sparisjóðsstjóri:



Ólafur G. Pásson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Sparisjóði Austurlands hf.

Áritun um endurskoðun ársreikningsins

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Sparisjóðs Austurlands hf. fyrir árið 2018. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstremisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af fjárhagsstöðu sjóðsins 31. desember 2018 og afkomu hans og breytingu á handbæru fé á árinu 2018, í samræmi við lög um ársreikninga.

Grundvöllur álits

Við endurskoðuðum í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er lýst frekar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins* í árituninni. Við erum óháð félaginu í samræmi við International Ethics Standards Board for Accountants Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) og siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum uppfyllt aðrar siðferðisskyldur okkar í samræmi við þær reglur og IESBA Code. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Ársreikningur félagsins 31. desember 2017 var endurskoðaður af öðrum endurskoðanda. Áritunin er dagsett 22. mars 2018 og er án fyrirvara.

Ábyrgð stjórnar og sparisjóðsstjóra á ársreikningnum

Stjórn og sparisjóðsstjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggrri framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og sparisjóðsstjóra að leggja mat á rekstrarhæfi félagsins og upplýsa, eftir því sem við á, um þætti er varða rekstrarhæfi og miða grundvöll reikningsskilanna við áframhaldandi rekstrarhæfi, nema þau ætli annað hvort að leysa félagið upp eða hætta starfsemi þess, eða hafa engan annan raunhæfan kost en að gera það.

Stjórn og sparisjóðsstjóri skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar eru að öðlast hæfilega vissu um hvort ársreikningurinn í heild sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, og að gefa út áritun endurskoðanda sem inniheldur álit okkar. Í hæfilegri vissu felst áreiðanleiki en ekki trygging fyrir því að endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni alltaf leiða í ljós verulega annmarka ef þeir eru fyrir hendi. Annmarkar geta komið fram vegna sviksemi eða mistaka og eru taldir verulegir ef þeir einir og sér eða samanlagt gætu haft áhrif á efnahagslegar ákvarðanir sem notendur ársreikningsins taka á grundvelli hans.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla beitum við ávallt faglegri dómgreind og viðhöfum faglega gagnrýni. Að auki:

- Greinum við og metum hættu á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, að einhverju sé viljandi sleppt, villandi framsetningu eða að farið sé framhjá innra eftirliti.
- Öflum við skilnings á innra eftirliti, sem varðar endurskoðunina, til að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

- Metum við hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum við um hvort notkun stjórnar og sparisjóðsstjóra á forsendu reikningsskilanna um rekstrarhæfi sé viðeigandi og metum, á grundvelli endurskoðunarinnar, hvort aðstæður séu til staðar sem valdið gætu verulegum vafa um rekstrarhæfi félagsins. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur, í áritun okkar, að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins eða, ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi, að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Samt sem áður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni gert félagið órekstrarhæft.
- Metum við framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum, og hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

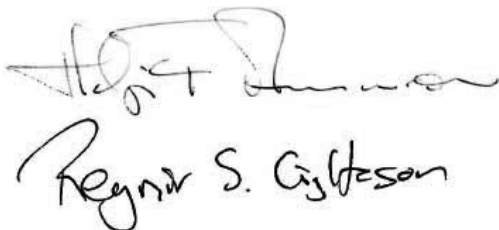
Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningar endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp kunna að koma í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti.

Staðfesting vegna annarra ákvæða laga

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir þessum ársreikningi eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 7. mars 2019.

KPMG ehf.



Reynir S. Gylfason

Rekstrarreikningur árið 2018

	Skýr.	2018	2017
Vaxtatekjur		432.525	393.837
Vaxtagjöld		(189.463)	(148.324)
Hreinar vaxtatekjur	4	<u>243.062</u>	<u>245.513</u>
Þjónustutekjur		43.966	40.878
Þjónustugjöld		(10.142)	(9.889)
Hreinar þjónustutekjur	5	<u>33.824</u>	<u>30.989</u>
Hreinn gengishagnaður		797	108
Aðrar rekstrartekjur	6	<u>81.542</u>	<u>12.582</u>
Aðrar rekstrartekjur		<u>82.338</u>	<u>12.690</u>
Hreinar rekstrartekjur		359.224	289.192
Laun og launatengd gjöld	7	91.402	88.497
Annar rekstrarkostnaður	8	159.384	164.743
Afskriftir	12	4.117	5.075
Rekstrargjöld samtals		<u>254.903</u>	<u>258.315</u>
Framlag í afskriftareikning útlána	10	(9.697)	(5.678)
Hagnaður fyrir skatta		94.624	25.199
Tekjuskattur	9	(24.828)	(14.978)
Hagnaður ársins	16	<u><u>69.796</u></u>	<u><u>10.222</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2018

	Skýr.	2018	2017
Eignir			
Sjóður og innstæður í Seðlabanka		2.316.956	2.119.325
Kröfur á lánastofnanir		43.416	34.527
Útlán til viðskiptamanna	10	4.135.138	3.979.877
Fullnustueignir		21.000	54.000
Eignarhlutir í öðrum félögum	11	9.526	4.555
Rekstrarfjármunir	12	73.205	74.864
Óefnislegar eignir	13	23.170	4.530
Skatteign	14	50.081	74.909
Aðrar eignir		42.395	14.263
		<u>6.714.887</u>	<u>6.360.850</u>
Eignir samtals			
		<u>6.714.887</u>	<u>6.360.850</u>
Skuldir			
Almenn innlán	15	5.768.152	5.513.526
Aðrar skuldir		80.022	50.408
		<u>5.848.174</u>	<u>5.563.934</u>
Skuldir samtals			
		<u>5.848.174</u>	<u>5.563.934</u>
Eigið fé			
Hlutfé		700.887	700.887
Lögbundinn varasjóður		16.583	9.603
Óráðstafað eigið fé		149.243	86.426
		<u>866.713</u>	<u>796.916</u>
Eigið fé samtals			
	16	<u>866.713</u>	<u>796.916</u>
Eigið fé og skuldir samtals			
		<u>6.714.887</u>	<u>6.360.850</u>

Eiginfjáryfirlit árið 2018

	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Breyting á eigin fé á árinu 2018				
Eigið fé 1. janúar 2018	700.887	9.603	86.427	796.917
Hagnaður ársins			69.796	69.796
Lagt í lögbundinn varasjóð		6.980	(6.980)	0
Eigið fé 31. desember 2018	<u>700.887</u>	<u>16.583</u>	<u>149.243</u>	<u>866.713</u>
Breyting á eigin fé á árinu 2017				
Eigið fé 1. janúar 2017	700.887	8.581	77.227	786.695
Hagnaður ársins			10.222	10.222
Lagt í lögbundinn varasjóð		1.022	(1.022)	0
Eigið fé 31. desember 2017	<u>700.887</u>	<u>9.603</u>	<u>86.427</u>	<u>796.917</u>

Sjóðstreymisyfirlit árið 2018

	Skýr.	2018	2017
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins	16	69.796	10.222
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Hreinar vaxtatekjur	4	(243.062)	(245.513)
Gengismunur		(797)	(108)
Virðisrýrnun útlána	10	9.697	5.678
Skatteign, breyting	14	24.828	14.978
Afskriftir rekstrarfjármuna	12	4.117	5.075
		(135.421)	(209.668)
Útlán og kröfur, breyting	10	(84.829)	(226.693)
Fullnustueignir, breyting		33.000	0
Markaðsskuldabréf, breyting		0	30.052
Aðrar eignir, breyting		(28.132)	3.074
Innlán, breyting	15	251.593	165.100
Aðrar skuldir, breyting		29.614	(34.500)
		65.825	(272.635)
Innheimtir vextir		346.022	393.837
Greiddir vextir		(189.463)	(148.324)
Handbært fé frá (til) rekstrar		222.384	(27.122)
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	12	(2.457)	(1.628)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	13	(18.640)	0
Fjárfesting í hlutabréfum	11	(6.607)	0
Seld hlutabréf	11	1.636	0
Fjárfestingarhreyfingar		(26.068)	(1.628)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		196.316	(28.750)
Handbært fé í ársbyrjun		2.077.510	2.107.093
Áhrif gengisbreytinga á innistæður í erlendri mynt		2.921	(834)
Handbært fé í árslok		2.276.747	2.077.509

Skýringar

1. Upplýsingar um sjóðinn

Sparisjóðurinn heitir Sparisjóður Austurlands hf. Heimilisfang sjóðsins er að Egilsbraut 25, Neskaupstað.

Sjóðurinn starfar samkvæmt gildandi lögum um fjármálafyrirtæki. Tilgangur sjóðsins er að stunda sparisjóðsstarfsemi eins og hún er skilgreind í áðurgreindum lögum. Fjármálaeftirlitið (FME) hefur eftirlit með sjóðnum á grundvelli laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Samfélagslegt hlutverk sjóðsins er að láta gott af sér leiða og standa vörð um og þróa atvinnulíf, mannlíf og almenna velferð á starfssvæði sínu.

Stjórn sjóðsins og sparisjóðsstjóri staðfestu ársreikninginn þann 7. mars 2019.

2. Reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnanna. Hann byggir á kostnaðarverðisreikningsskilum, að öðru leyti en því að hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða eru færð á markaðsverði. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Stjórnendur sjóðsins hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi sjóðsins og hafa eðlilegar væntingar um að sjóðurinn hafi fullnægjandi burði til áframhaldandi rekstrar. Ársreikningurinn er því gerður miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

Ársreikningurinn er gerður og birtur í íslenskum krónum. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

b. Matsaðferðir

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur að taka ákvarðanir, meta og gefa sér forsendur sem hafa áhrif á stöðu eigna, skulda, tekna og gjalda sem og upplýsingar í skýringum á reikningsskiladegi. Við matið er byggt á reynslu, þekkingu og fleiri þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll fyrir stöðu á bókfærðu verði eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað. Matsóvissan felst fyrst og fremst í ákvörðun um niðurfærslu vegna útlána sjóðsins.

c. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur reiknast af innstæðum í Seðlabanka, kröfum á lánastofnanir, útlánnum og öðrum fjáreignum sem bera fasta eða breytilega vexti. Vaxtagjöld reiknast af innlánnum og öðrum skuldum. Tekjur og gjöld sem jafna má til vaxta, svo sem lántökugjöld, eru færð með vaxtatekjum og gjöldum.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda er dreifing á afföllum og yfirverði og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagernings og fjárhæð á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis yfir áætlaðan líftíma fjármálagernings eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætla sjóðurinn sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni.

d. Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum ýmsa þjónustu sem hann fær greitt fyrir. Þjónustutekjurnar eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þjónustan er veitt.

Þjónustugjöld eru aðallega greiðslur vegna þjónustu sem sjóðurinn kaupir af öðrum fjármálafyrirtækjum vegna viðskiptamanna sinna, en þau eru gjaldfærð eftir því sem þjónustan er fengin.

Skýringar, frh.:

e. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

f. Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði

Hreinar tekjur af fjáreignum og fjárskuldum fela í sér allar innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar af fjáreignum og fjárskuldum sem tilgreindar hafa verið á gangvirði, arð og gengishagnað eða tap af gjaldmiðlum. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning við móttöku arðsgreiðslunnar.

g. Virðisrýrnun útlána og krafna

Virðisrýrnun er færð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar verður hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Virðisrýrnun er þá færð í rekstrarreikning.

Tvær aðferðir eru notaðar til að reikna virðisrýrnun, annars vegar á einstökum lánnum og kröfum og hins vegar tap á ákveðnum lánasöfnum. Áætlað tap vegna síðari atburða, án tillits til líkinda þeirra, er ekki fært.

Hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun felast í upplýsingum um eftirfarandi atvik eða aðstæður:

- (i) umtalsverðir fjárhagsörðugleikar lántakanda;
- (ii) samningsrof, svo sem vanskil á afborgunum eða á vöxtum eða greiðslum af höfuðstóli;
- (iii) sparisjóðurinn veitir lántakanda af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum, sem tengjast fjárhagsvandræðum lántakanda, ívilnun í formi endurfjármögnunar sem annars myndi ekki koma til greina af hálfu lánveitanda;
- (iv) það er orðið líklegt að lántakandi verði gjaldþrota eða undirgangist annars konar fjárhagslega endurskipulagningu;
- (v) virkur markaður er ekki lengur til staðar fyrir viðkomandi fjárhagslega eign vegna fjárhagslegra vandræða; eða
- (vi) greinileg gögn sem benda til mælanlegrar lækkunar á áætluðu framtíðarsjóðstreymi frá lánaflakki frá upphaflegri færslu eignanna, þótt minnkunin verði enn ekki greind á einstakar fjáreignir í flokknum, þar á meðal:
 - óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í flokknum; eða
 - almennar þjóðhagslegar eða staðbundnar efnahagsaðstæður sem tengjast eignum í flokknum.

Mat einstakra útlána og krafna

Virðisrýrnun á einstökum lánnum og kröfum er ákvörðuð með mati á áhættu í hverju tilfalli fyrir sig. Sparisjóðurinn metur á hverjum reikningsskiladegi hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun einstakra lána. Þessu verklagi er beitt við öll lán sem teljast mikilvæg. Við matið er tekið tillit til eftirfarandi þátta:

- heildaráhætta sparisjóðsins gagnvart viðskiptavininum;
- fjárhæð og tímasetning væntanlegra inngreiðslna;
- líklegur ágóði til sparisjóðsins við búskipti eða gjaldþrot;
- hversu flókið er að ákvarða heildarfjárhæðir og mat á öllum kröfum á lántaka og hversu mikil lagaleg og tryggingaleg óvissa er fyrir hendi;
- söliverðmæti tryggingar (eða annarra lækkunarþátta) og líkindum á endurgreiðslu; og
- líklegur frádráttur kostnaðar við innheimtu útstandandi fjárhæða;

Virðisrýrnun er reiknuð með því að bera saman bókfært verð útlána og krafna við vænt framtíðarsjóðstreymi eða núvirði þeirra trygginga sem sjóðurinn hefur fyrir lánunum. Virðisrýrnun útlána og krafna er færð í afskriftareikning sem kemur til lækkunar á bókfærðu verði þeirra.

Mat á söfnum útlána og krafna

Þar sem lán og kröfur hafa verið metin sérstaklega og engar vísbendingar fundist um tap eru þau flokkuð í söfn á grundvelli svipaðra áhættueinkenna til að reikna út heildarvirðisrýrnun þeirra. Þetta tap nær til lána og krafna sem eru virðisrýrð á reikningsskiladegi, en verða ekki greind sem slík fyrr en síðar.

Virðisrýrnun á safni er metin útfrá sögulegum gögnum sjóðsins um útlánatöp og vanskil ásamt því sem tekið hefur verið tillit til efnahagslegra mælikvarða í samræmi við ákvæði reglna um reikningsskil lánastofnana.

Endanlegar afskriftir

Lán eru færð sem endanlega töpuð, ýmist að hluta eða fullu, þegar engar raunhæfar líkur eru á endurheimtu þeirra.

h. Skattar

Tekjuskattur

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning samanstendur af tekjuskatti til greiðslu vegna ársins og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður beint á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur sem greiða skal vegna skattskyldra tekna ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörsdegi og allar leiðréttingar á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign er reiknuð og færð í ársreikninginn að því marki sem talið er að hún muni nýtast. Útreikningurinn byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar að teknu tilliti til yfirfæranlegs skattalegs taps. Mismunur efnahagsliða, sem þannig kemur fram, stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil sjóðsins og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun á færslu tekna og gjalda í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Fjársýsluskattur

Sjóðurinn greiðir fjársýsluskatt, en skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki og váttryggingafélög. Skatturinn er lagður á laun og er hann gjaldfærður með launum og launatengdum gjöldum í rekstri sjóðsins.

i. Handbært fé

Til handbærs fjár í sjóðstreymi teljast sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka og gjaldkræfar kröfur á lánastofnanir.

j. Útlán til viðskiptamanna og kröfur á lánastofnanir

Útlán og kröfur eru fjármálagerningar, aðrir en afleiðusamningar, sem bera fastar og útreiknanlegar greiðslur og eru ekki skráðir á virkum markaði, fyrir utan þá sem sjóðurinn tilgreinir og færir á gangvirði. Útlán og kröfur fela í sér útlán sem sjóðurinn veitir viðskiptavinum sínum, útlán sem sjóðurinn tekur þátt í að veita ásamt öðrum lánastofnunum og keypt útlán sem eru óskráð og sjóðurinn hefur ekki í hyggju að selja í náinni framtíð.

Útlán og kröfur eru upphaflega færð á gangvirði, sem er lánsfjárhæðin auk alls kostnaðar vegna viðskiptanna. Útlán eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði, sem er fundið með útreikningi samkvæmt aðferð um virka vexti. Áfallnir vextir eru færðir sem hluti af bókfærðu verði útlána og krafna.

k. Fjáreignir tilgreindar á gangvirði

Sjóðurinn færir tiltekna fjáreignir við upphaflega skráningu þeirra í bókhaldi sem fjáreignir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning, sem hreinar tekjur af fjáreignum á gangvirði.

l. Ákvörðun gangvirðis

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem eru skráðar á virkum markaði er sama og skráð verð þeirra. Matsaðferðum er beitt á alla aðra fjármálagerninga við útreikning á gangvirði þeirra. Fjáreign eða fjárskuld telst vera skráð á virkum markaði ef opinbert verð er fáanlegt frá kauphöll eða öðrum óháðum aðila og verðið endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli ótengdra aðila.

Matsaðferðir geta falið í sér að notast er við verð í nýlegum viðskiptum milli ótengdra aðila, að tekið sé mið af verðmæti annarra fjármálagerninga sem eru áþekkir þeim gerningi sem um ræðir eða stuðst við núvirt fjárstreymi eða önnur verðmatslíkön. Við beitingu matsaðferða eru allir þættir notaðir sem markaðsaðilar myndu nota við verðmat og aðferðirnar eru í samræmi við viðurkenndar aðferðir við að verðleggja fjármálagerninga.

Skýringar, frh.:

m. Skuldabréfaeign

Skuldabréf eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við aðferð virkra vaxta.

Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna eru skráð á þeim degi sem viðskiptin fara fram. Þau eru færð á þeim degi sem sjóðurinn skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, nema vegna útlána, sem eru skráð þegar fjármagn er afhent lántakanda. Fjáreignir eru afskráðar þegar rétturinn til að fá fjárstreymi af fjáreign er ekki lengur til staðar eða þegar áhætta og ávinningur af eignarhaldinu hefur verið flutt frá sjóðnum.

Fjárskuld er skráð þegar sjóðurinn verður hluti af samningsbundnum skuldagerningi. Fjárskuld er afskráð þegar skuldbinding sjóðsins er gerð upp með greiðslu, skuldaraðili fellur frá kröfunni eða fjárskuldin er felld úr gildi.

n. Fullnustueignir

Eignir sem sjóðurinn hefur eignast vegna fullnustu á kröfum. Eignir eru í sölu meðferð og eru eignfærðar á því sem lægra reynist af kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum áætluðum sölukostnaði.

o. Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir

Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir eru færðar til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma þar til niðurlagsverði er náð. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	45 ár
Innréttingar og húsbúnaður	5 ár
Skrifstofuáhöld og tæki	3 - 5 ár
Hugbúnaður	5 ár

p. Innlán

Sjóðurinn fjármagnar sig að mestu leyti með innlánnum frá viðskiptavinum. Innlánin samstanda af bundnum og óbundnum innlánnum. Innlán eru í upphafi metin á gangvirði, en eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

r. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði.

s. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar lagaleg skylda, sem leiðir af liðnum atburðum, hvílir á sjóðnum, og líklegt þykir að útstreymi hagrænna gæða þurfi að koma til við uppgjör skuldbindingarinnar. Ef áhrifin eru veruleg eru skuldbindingarnar ákveðnar með því að afvaxta áætlað framtíðarfjárstreymi með hlutalli fyrir skatta og meta þannig áhættuna sem tengist skuldbindingunni.

t. Eigið fé

(i) Hlutfé

Samkvæmt samþykktum sjóðsins nemur hlutfé hans 700,9 millj. kr. og er það í eigu 93 aðila. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut.

(ii) Lögbundinn varasjóður

Lögbundinn varasjóður er stofnaður í samræmi við lög um hlutfélög sem kveða á um að ráðstafa eigi hluta af hagnaði í lögbundinn varasjóð uns han nemur fjórðungi af hlutfé í sjóðnum.

(iii) Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé samanstendur af óúthlutuðum hagnaði og tapi sem hefur safnast upp hjá sjóðnum að frádregnum framlögum í lögbundinn varasjóð og arðgreiðslum.

Skýringar, frh.:

3. Mat stjórnenda

Sjóðurinn framkvæmir mat og beitir ályktunum sem hafa áhrif á fjárhæðir eigna og skuldbindinga. Þetta mat og ályktanir eru stöðugt endurmetnar og byggjast á reynslu og öðrum þáttum, þar með talið væntingum til atburða í framtíðinni, sem taldar eru raunhæfar við núverandi kringumstæður.

Virðisrýrnun útlána og krafna

Útlánasafnið er endurskoðað reglulega til að meta virðisrýrnun. Áður en ákvörðun er tekin um færslu virðisrýrnunar þarf sjóðurinn að meta hvort hlutlæg gögn gefi til kynna mælanlega lækkun á væntu framtíðarsjóðstreymi ýmist frá einstökum lánum eða frá safni lána áður en lækkun verður merkjanleg hjá einstöku láni í safninu. Þetta geta verið vísbendingar um breytingar á greiðslugetu lántakanda eða efnahafsástandi. Stjórnendur nota mat sem byggir á sögulegri reynslu af eignum með einkenni tapsáhættu og hlutlæg merki virðisrýrnunar þegar meta skal framtíðarsjóðstreymi. Aðferðarfræðin og ályktanirnar sem notaðar eru við að meta bæði upphæðir og tímasetningar á framtíðarsjóðstreymi eru endurskoðaðar reglulega með það að markmiði að minnka muninn á ætluðu tapi og raunverulegu tapi.

4. Hreinar vaxtatekjur

Vaxtatekjur og vaxtagjöld greinast þannig:

	2018	2017
Vaxtatekjur af kröfum á lánastofnanir	90.306	98.428
Vaxtatekjur útlána	342.219	295.119
Aðrar vaxtatekjur	0	290
Vaxtatekjur samtals	432.525	393.837
Vaxtagjöld af innlánum	189.287	148.187
Vaxtagjöld af lántöku	176	137
Vaxtagjöld samtals	189.463	148.324
Hreinar vaxtatekjur	243.062	245.513

5. Hreinar þjónustutekjur

Þjónustutekjur og þjónustugjöld greinast þannig:

Útlán	19.563	18.004
Ábyrgðabókun	669	493
Aðrar þjónustutekjur	23.734	22.381
Þjónustutekjur samtals	43.966	40.878
Þjónustugjöld	(10.142)	(9.889)
Hreinar þjónustutekjur	33.824	30.989

6. Aðrar rekstartekjur

Aðrar rekstartekjur sundurliðast þannig:

Tekjur vegna slita á Tryggingasjóði sparisjóða	69.397	0
Húsaleiga	11.598	12.566
Aðrar tekjur	547	16
	81.542	12.582

Skýringar, frh.:

7. Laun og launatengd gjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:	2018	2017
Laun	68.715	67.507
Launatengd gjöld	22.687	20.990
	<u>91.402</u>	<u>88.497</u>

Starfsmannafjöldi sjóðsins er sem hér segir:

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	6,6	6,8
Stöðugildi í árslok	6,3	6,4

8. Annar rekstarkostnaður

Annar rekstarkostnaður greinist þannig:

Tölvuþjónusta	60.842	66.857
Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður	12.396	7.389
Sérfræðiþjónusta	6.656	5.614
Framlag í tryggingarsjóð innistæðueigenda	14.659	13.346
Húsnæðis og skrifstofukostnaður	14.552	10.121
Félagsgjöld SÍSP og önnur félagsgjöld	8.002	8.853
Samfélagsstyrkir	4.980	1.330
Ýmis annar kostnaður	37.297	51.233
Önnur rekstargjöld samtals	<u>159.384</u>	<u>164.743</u>

Endurskoðunar- og reikningsskilakostnaður sundurliðast þannig:

Þóknun endurskoðenda

Endurskoðun ársreiknings og árshlutareiknings	6.966	5.253
Innri endurskoðun	4.417	1.359
Önnur þóknun	1.013	777
Samtals þóknun til endurskoðenda	<u>12.396</u>	<u>7.389</u>

Í þóknun fyrir endurskoðun felst vinna við endurskoðun á ársreikningi auk vinnu sem stjórn sjóðsins hefur falið endurskoðendum og telst falla undir eðlilegan hluta af starfi þeirra. Undir önnur verkefni fellur einkum ýmis sérfræðiaðstoð.

9. Tekjuskattur

Virkur tekjuskattur greinist þannig:

		2018		2017
Hagnaður fyrir skatta		94.624		25.199
Tekjuskattur af afkomu ársins	20,0%	18.925	20,0%	5.040
Óskattskyldar tekjur	(0,1%) (113)		0,0%	0
Ófrádráttarbær gjöld	0,0%	3	0,0%	3
Breyting á áætlaðri nýtingu tekjuskattsinnæignar	6,4%	6.013	39,4%	9.935
Tekjuskattur samkvæmt rekstrarreikningi	<u>26,3%</u>	<u>24.828</u>	<u>59,4%</u>	<u>14.978</u>

Skattur í efnahagsreikningi greinist þannig:

	2018	2017
Skatteign í byrjun árs	74.909	89.886
Reiknaður tekjuskattur ársins	(24.828)	(14.977)
Skatteign í árslok	<u>50.081</u>	<u>74.909</u>

Skýringar, frh.:

10. Útlán til viðskiptavina

Útlán greinast þannig eftir útlánsformum:

Yfirdráttarlán	579.354	501.827
Skuldabréf	3.555.784	3.478.050
Útlán til viðskiptavina samtals	<u>4.135.138</u>	<u>3.979.877</u>

Útlán og kröfur greinast þannig eftir atvinnugreinum lántakenda:

Sjávarútvegur	206.757	99.497
Iðnaður og verktakar	165.406	131.336
Þjónustustarfsemi	992.433	831.794
Einstaklingar	2.770.541	2.917.249
	<u>4.135.138</u>	<u>3.979.877</u>

Afskriftareikningur útlána greinist þannig:

	Afskriftareikningur		2018	2017
	Sérstakur	Almennur	Samtals	Samtals
Afskriftareikningur útlána í byrjun árs	28.141	49.277	77.418	84.952
Framlag afskriftareiknings á árinu	9.451	(753)	8.698	2.679
Endanlega töpuð útlán	(13.700)	0	(13.700)	(10.213)
Innkomið áður afskrifað	495	0	495	0
Afskriftareikningur útlána í lok ársins	<u>24.387</u>	<u>48.524</u>	<u>72.911</u>	<u>77.418</u>

Afskriftareikningur útlána í hlutfalli af útlánum

og veittum ábyrgðum	0,6%	1,2%	1,7%	1,9%
---------------------------	------	------	------	------

Framlag í afskriftareikning útlána í rekstrarreikningi greinist þannig:

Framlag vegna útlána á árinu	9.451	(753)	8.698	2.679
Niðurfærsla vegna fullnustueigna	1.000	0	1.000	3.000
Framlag í afskriftareikning útlána	<u>10.451</u>	<u>(753)</u>	<u>9.697</u>	<u>5.678</u>

11. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:

	2018	2017
Sparisjóður Höfðhverfinga ses., Grenivík	6.607	0
Auðkenni hf., Reykjavík	2.588	2.588
Uppspretta ehf., Hafnarfirði	275	275
Saga eignarhaldsfélag ehf., Reykjavík	29	29
Fjölgreiðslumiðlun hf., Reykjavík	27	27
Landsbankinn hf., Reykjavík	0	1.636
Samtals	<u>9.526</u>	<u>4.555</u>

12. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir félagsins greinast þannig:

	Fasteignir	Húsbúnaður og skrifstofuáhöld	Samtals
Heildarverð 1.1.2018	134.135	33.496	167.631
Afskrifað áður	63.240	29.527	92.767
Bókfært verð 1.1.2018	<u>70.895</u>	<u>3.969</u>	<u>74.864</u>
Keypt á árinu	0	2.457	2.457
Afskrifað á árinu	2.683	1.433	4.116
Bókfært verð 31.12.2018	<u>68.212</u>	<u>4.993</u>	<u>73.205</u>
Afskriftarhlutföll	2%	20%	

Fasteignamat húseigna og lóða nam í lok ársins 85,0 millj. kr. Brunabótamat húseigna nam á sama tíma 336,9 millj. kr. Vátryggingarverð húsbúnaðar og skrifstofuáhalda var 49,6 millj. kr. þann 31.12.2018.

Skýringar, frh.:

13. Óefnislegar eignir

Hugbúnaður félagsins greinist þannig:

	Hugbúnaður
Heildarverð 1.1.2018	4.530
Bókfært verð 1.1.2018	4.530
Keypt á árinu	18.640
Bókfært verð 31.12.2018	23.170

14. Reiknuð skatteign

Breyting skatteignar á árinu greinist þannig:

	2018	2017
Reiknuð skatteign í ársbyrjun	74.909	89.886
Breyting skatteignar á árinu	(24.828)	(14.977)
Reiknuð skatteign í árslok	50.081	74.909

Skatteign sjóðsins skiptist þannig á eftirfarandi liði:

Útlán	14.582	15.484
Frestaður gengismunur	(124)	(27)
Rekstrarfjármunir	(887)	(887)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	49.666	72.537
Reiknuð skatteign í árslok	63.237	87.107
Skatteign færð niður vegna óvissu um nýtingu	(13.156)	(12.198)
Skatteign í árslok	50.081	74.909

Skatteign að fjárhæð kr. 13,2 millj. vegna yfirfæranlegs skattalegs taps er ekki færð til eignar vegna óvissu um nýtingu hennar.

Yfirfæranlegt skattalegt tap er nýtanlegt á móti skattskyldum hagnaði næstu ára og skiptist þannig:

	2018	2017
Skattalegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársloka 2019	33.214	147.572
Skattalegt tap ársins 2011, nýtanlegt til ársloka 2021	214.859	214.859
Skattalegt tap ársins 2014, nýtanlegt til ársloka 2024	256	256
	248.329	362.687

15. Almenn innlán

Innlán greinast þannig:

Óbundin innlán	3.191.496	3.127.505
Bundin innlán	2.576.656	2.386.021
Innlán samtals	5.768.152	5.513.526

16. Eigið fé

Eigið fé í árslok nam 866,7 millj. kr. eða 12,9% af niðurstöðu efnahagsreiknings. Eiginfjárlutfall sem reiknað er samkvæmt ákvæðum 84. gr. laga um fjármálafyrirtæki er 26,1% en má lægst vera 8,0%. Fjármálaeftirlitið hefur lokið við mat á eiginfjárbörf sjóðsins samkvæmt svonefndu SREP ferli og er hún 14,1%. Með eiginfjárukum er hún 19,9% miðað við 31. desember 2018. Eiginfjárfrafa FME til sjóðsins greinist þannig:

	31.12.2018
Lágmarkskrafa FME	14,10%
Verndunarauki	2,50%
Kerfisáhættuauki	2,00%
Sveiflujöfnunarauki	1,25%
Samanlögð krafa	19,85%

Skýringar, frh.:

16. Eigið fé, frh.:

Eiginfjárlutfall reiknast þannig:	2018	2017
Heildar eigið fé	866.713	796.916
Skatteign	(50.081)	(74.909)
Eignarhlutir í fjármálafyrirtækjum	(6.607)	(1.636)
Eiginfjárgrunnur samtals	810.025	720.371
Heildar eiginfjárfra skiptist þannig:		
Útlánaáhætta	200.109	188.497
Markaðsáhætta	100	57
Rekstraráhætta	47.987	43.274
Eiginfjárfra samtals	248.196	231.828
Eiginfjárlutfall	26,1%	24,9%

Vogunarhlutfall

Fjármálafyrirtæki skal skv. 30. gr. a í lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 uppfylla kröfur um vogunarhlutfall. Vogunarhlutfall sjóðsins í árslok 2018 er 11,9% en samkvæmt lögnum skal vogunarhlutfall ekki fara undir 3%.

Vogunarhlutfallið reiknast þannig:

Eigið fé þáttar 1	810.025	720.372
Áhættuskuldbindingar:		
- Liðir innan efnahags	6.714.887	6.360.850
- Liðir utan efnahags	142.193	560.418
- Frádráttarliðir eiginfjárþáttar 1	(56.688)	(76.545)
Heildaráhættuskuldbindingar	6.800.392	6.844.723
Vogunarhlutfall	11,9%	10,5%

17. Tengdir aðilar

Sjóðurinn hefur skilgreint samband tengdra aðila sem stjórn sjóðsins, sparisjóðsstjóra og nánustu fjölskyldu þeirra einstaklinga sem falla þarna undir. Einnig hefur verið skilgreint samband við einingar með umtalsverð ítök hjá stærstu hluthafa sjóðsins. Viðskipti við tengda aðila eru á armslengdargrunni.

	2018	2017
Útlán	13.309	19.153
Innlán	568.918	218.619

Vaxtakjör útlána og innlána tengdra aðila eru sambærileg við vaxtakjör annarra viðskiptamanna sjóðsins.

Laun og þóknanir til stjórnenda sjóðsins, auk hluthafa, greinast þannig:

	2018		2017	
	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok	Laun og hlunnindi	Hlutfjáreign í árslok
Vilhjálmur G. Pálsson, sparisjóðsstjóri	22.808	0	21.523	0
Magnús Jóhannsson, skrifstofustjóri	13.895	631	13.299	631
Jón Einar Marteinson, stjórnarformaður	2.360	1.403	2.250	1.403
Jón Björn Hákonarson, stjórnarmaður	1.180	0	1.125	0
Jóna Árný Þórðardóttir, stjórnarmaður	1.180	0	1.125	0
Regína Fanný Guðmundsdóttir, stjórnarmaður	1.480	0	1.475	0
Sigurður H. Pálsson, stjórnarmaður	1.671	0	1.823	0
Sigríður Guðmundsdóttir, endurskoðunarnefnd	300	0	350	0
Valdimar O. Hermannsson, stjórnarmaður	200	0	240	0
	45.074	2.034	43.210	2.034

Skýringar, frh.:

18. Hluthafar

Samkvæmt 87. gr. laga um fjármálafyrirtæki skal upplýsa í ársreikningi um hluthafa sem eiga umframt 1% hlutafjár í lok reikningsárs. Sé viðkomandi lögaðili skal jafnframt koma fram hver sé raunverulegur eigandi viðkomandi lögaðila. Eftirtaldir aðilar áttu meira en 1% hlutafjár í sjóðnum í árslok:

Hluthafar	Heimili	%	Raunverulegur eigandi
Ríkissjóður Íslands	Reykjavík	49,46%	
Fjarðabyggð	Fjarðabyggð	22,37%	
Samvinnufélag útgerðamanna Neskaupsstað	Fjarðabyggð	7,99%	
Stapi lífeyrissjóður	Akureyri	6,50%	
Launafli ehf.	Fjarðabyggð	1,60%	Hrafnkell Guðjónsson (18%) Máni Sigfússon (18%) Guðmundur J. Skúlason (18%) Unnar H Elísson (10%)
Guðmundur J. Skúlason og tengd félög	Fjarðabyggð	1,24%	
		<u>89,16%</u>	

19. Veðsettar eignir

Sjóðurinn hefur sett eignir að veði í venjulegum bankaviðskiptum að fjárhæð 140 millj. kr. í árslok 2018 til tryggingar á uppgjörum í jöfnunar og stórgreiðslukerfum Seðlabanka Íslands. Um er að ræða tryggingu í bundnu innláni í Seðlabankanum. Aðrar eignir sjóðsins eru ekki veðsettar.

20. Skuldbindingar utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir og ónotaðar yfirdráttarheimildir

Sjóðurinn hefur gengist í ábyrgðir fyrir viðskiptamenn sína og veitt þeim yfirdráttarheimildir. Þessar ábyrgðir og yfirdráttarheimildir greinast þannig:

	2018	2017
Veittar ábyrgðir vegna viðskiptamanna	48.298	80.718
Ónotaðar yfirdráttarheimildir og kortaheimildir	469.474	479.699
	<u>517.772</u>	<u>560.417</u>

Tryggingarsjóður innstæðueigenda

Samkvæmt lögum sem gilda um Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta skulu heildareignir sjóðsins nema að lágmarki 1,0% af meðaltali tryggðra innstæðna í viðskiptabönkum og sparissjóðum á næstliðnu ári. Greiðslur sjóðsins til Tryggingarsjóðs nema 14,6 millj. vegna ársins 2018.

21. Áhættugreining

a. Áhættustýring

Áhættustýring felur í sér að stýra áhættu sjóðsins með sem skilvirkustum hætti og gera áhættustýringuna sem gagnsæjasta, allt frá stjórn til þeirra einstöku starfsmanna sem taka ákvörðun sem í er fólgin áhætta. Stjórnendur og stjórn greina áhættu sjóðsins á hverjum tíma, fylgjast með og meta áhættuþætti og hafa eftirlit með að viðmiðunarmörk einstakra áhættuþátta séu virt. Skilvirkar aðferðir og aðgerðir við mat á áhættu eru því grundvöllur áhættustýringar sjóðsins. Stjórn sjóðsins ákveður meginstefnur hvað varðar áhættustýringu og setur mörk ásættanlegrar áhættu í daglegum rekstri sjóðsins. Stjórn setur markmið varðandi áhættustýringu og eftirlit með áhættuþáttum, svo sem útlánaáhættu, lausafjáraáhættu, markaðsáhættu og rekstaráhættu.

b. Framkvæmd áhættustýringar

Stjórnendur sjóðsins hafa með höndum eftirlit og skýrslugerð varðandi mismunandi tegundir áhættu.

Ákvarðanatáka byggist á skipulagi þar sem stjórn sjóðsins hefur falið öðrum umboð til að gefa út leiðbeiningar og markmið varðandi ásættanlega áhættu og ákveða einstakar stöður út frá stærð og áhættu. Upplýsingar um áhættustöður eru reglulega kynntar fyrir stjórn sjóðsins.

Skýringar, frh.:

21. Ahættugreining, frh.:

c. Eftirlit og stýring lausafjárahættu

Lausafjárahætta er hætta á tapi vegna þess að ekki er hægt að standa við skuldbindingar þegar þær gjaldfalla. Sjóðurinn fylgist með lausafjárahættu sinni með greiningu á gjalddögum fjáreigna og fjárskulda til að geta endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Sjóðurinn þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt bæði fyrir séðum og ófyrir séðum greiðslu skuldbindingum. Sjóðurinn hefur sett sérreglur varðandi lausafjárstöðu og fjármögnun og er þeim ætlað að tryggja og viðhalda sveigjanleika. Þetta felur meðal annars í sér aðgang að lánalínum, yfirdráttarheimildum og fjáreignum sem auðvelt og fljótlegt er að selja, svo sem ríkisvixlum og ríkisskuldabréfum.

Auk þess er fylgst með lausafjárahættu með skýrslum um lausafjárahlutfall sem sendar eru reglulega til Fjármálaeftirlitsins og Seðlabanka Íslands. Lausafjárahlutfallið sýnir hlutfallið milli eigna og skulda eftir því hversu langt er til gjalddaga þeirra.

d. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir og fjárskuldir sjóðsins greinast þannig eftir gjalddögum*:

31.12.2018	Gjaldkræft 0-3 mán.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innistæður	2.233.331			83.625	2.316.956
Kröfur á lánstofnanir	43.416				43.416
Útlán og kröfur	291.896	465.798	1.035.084	2.342.361	4.135.138
Hlutabréf				9.526	9.526
	<u>2.568.643</u>	<u>465.798</u>	<u>1.035.084</u>	<u>2.435.512</u>	<u>6.505.037</u>
Almenn innlán	3.826.362	481.082	850.760	609.948	5.768.152
Aðrar skuldir	80.022				80.022
	<u>3.906.384</u>	<u>481.082</u>	<u>850.760</u>	<u>609.948</u>	<u>5.848.174</u>
Fjáreignir - fjárskuldir	(1.337.741)	(15.284)	184.324	1.825.564	656.863
31.12.2017	Gjaldkræft 0-3 mán.	4-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Samtals
Sjóðir og innistæður	2.042.983			76.343	2.119.325
Kröfur á lánstofnanir	34.527				34.527
Útlán og kröfur	304.232	382.286	976.356	2.317.002	3.979.877
Hlutabréf				4.555	4.555
	<u>2.381.742</u>	<u>382.286</u>	<u>976.356</u>	<u>2.397.900</u>	<u>6.138.284</u>
Almenn innlán	3.753.226	468.813	738.372	553.115	5.513.526
Aðrar skuldir	50.408				50.408
	<u>3.803.634</u>	<u>468.813</u>	<u>738.372</u>	<u>553.115</u>	<u>5.563.934</u>
Fjáreignir - fjárskuldir	(1.421.892)	(86.527)	237.984	1.844.785	574.350

*í ofangreindri greiningu er ekki tekið tillit til áætlaðra vaxtagreiðslana í framtíðinni. Fjárhæðir í töflunni eru ekki núvirtar.

e. Eftirlit og stýring markaðsáhættu

Stefna sjóðsins er að fylgjast með markaðsáhættu í rekstrinum og gæta þess að ekki sé farið yfir þau mörk sem stjórn hefur sett. Markaðsáhættu er stýrt með takmörkunum á stöðutökum og áhættuviðmiðum.

Skýringar, frh.:

21. Ahættugreining, frh.:

f. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta ræðst af mismun á vaxtakjörum innlána eða fjármögnunar annars vegar og útlánavöxtum lánasafns hins vegar. Starfsemi sjóðsins lýtur áhættu vegna vaxtasveiflna að því marki að vaxtaberandi eignir og vaxtaberandi skuldir hafa mismunandi binditíma og eru endurreiknaðar á mismunandi tímum eða í mismunandi fjárhæðum.

Breytilegir vextir eigna og skulda geta einnig valdið áhættu vegna sveiflna ýmissa breytilegra vaxtaviðmiða, svo sem innlánsvaxta og annarra mismunandi vaxtategunda. Starfssemi áhættustýringar beinist að því að hámarka nettóvaxtatekjur að því tilskildu að markaðsvextir fari saman við stefnu stjórnar og áhættuviðmið.

Heildarfjárhæð útlána sjóðsins sem bera fasta vexti nam 61,6 millj. kr. í lok desember 2018 (2017: 65,2 millj kr).

g. Verðbólguáhætta

Sjóðurinn stendur frammi fyrir áhættu vegna verðbólgu á Íslandi þar sem eignir tengdar neysluverðsvísitölu eru minni en samsvarandi skuldir. Allar eignir og skuldir með verðtryggingar ákvæðum eru færðar með áföllnum verðbótum á hverjum tíma og verðbætur færðar í rekstrarreikning.

Heildarfjárhæð verðtryggðra eigna sjóðsins námu 2.824 millj kr. í lok desember 2018 (2017: 2.785 millj kr.) og heildar fjárhæð verðtryggðra skulda nam á sama tíma 2.784,4 millj kr. (2017: 2.579,6 millj kr.).

h. Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Stöðugt er fylgst með opinni gjaldeyrisstöðu í hverri mynt í eignasafni sjóðsins. Sjóðurinn stefnir að því að takmarka gjaldeyrisáhættu og fylgist með henni í samhengi við heildar eigið fé sjóðsins.

Heildarfjárhæð eigna í erlendum gjaldmiðlum námu 46,9 millj. kr. í lok desember 2018 (2017: 37,7 millj. kr.) og heildarfjárhæð skulda í erlendum gjaldmiðlum nam á sama tíma 46,6 millj. kr. (2017: 37,3 millj kr.).

i. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er áhætta sem stafar af beinu eða óbeinu tapi sem á sér margvíslegar ástæður tengdar þróun rekstrarins, t.d. starfsmannamálum, tæki eða uppbyggingu sjóðsins. Ytri ástæður, aðrar en lána-, markaðs-, eða lausafjáraáhætta, geta stafað af lagalegum kröfum eða almennt viðurkenndum verklagsreglum fyrirtækja. Rekstraráhætta stafar af allri starfsemi sjóðsins. Markmið sjóðsins er að finna jafnvægi milli þess að lágmarka áhættu og tap og hámarka arðsemi án þess að útiloka frumkvæði starfsmanna. Stjórnendur þróa og útfæra reglur fyrir rekstraráhættu innan hvorrar einingar í takt við almenn áhættuviðmið sjóðsins.

j. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta verður til með veitingu útlána. Fjárhæð útlánaáhættu í þessu tilliti kemur fram í bókfærðu verði eigna í efnahagsreikningi. Mótaðilaáhætta fylgir öðrum fjáreignum, svo sem afleiðusamningum og markaðsskuldabréfum. Núverandi mótaðilaáhætta endurspeglast í bókfærðu verði þessara eigna í efnahagsreikningi. Sjóðurinn er einnig opinn fyrir mótaðilaáhættu vegna liða utan efnahagsreiknings eins og ónýtttra yfirdráttahæmilda og veittra ábyrgða.

Stjórn sjóðsins setur almennar reglur um lánveitingar og ábyrgðir og ákveður lánastefnu sjóðsins. Stjórnin hefur eftirlit með lánamálum og ákveður útlánaheimildir sparisjóðsstjóra og annarra starfsmanna. Stjórnin afgreiðir umfram heimildir sparisjóðsstjóra. Stjórn og stjórnendur sjóðsins sjá um eftirlit með öllum þáttum útlána, lánveitingum, tryggingum, samsetningu lánasafns og innheimtum.

Útlánasafni sjóðsins er dreift milli skuldara, atvinnugreina og landsvæða. Útlánasafni sjóðsins er stýrt þannig að enginn einn skuldari eða fjárhagslega tengdur hópur skuldara sé með stærra hlutfall útlánasafnsins en áhættureglur segja til um.

Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildarskuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila er umfram 10% af eigin fé sjóðsins, að teknu tilliti til veða sem tryggja lánin, í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins, nr. 216/207 um stórar áhættuskuldbindingar fjármálfyrirtækja. Samkvæmt ofangreindum reglum má engin áhætta vera meiri en 25% af eigin fé. Í lok desember 2018 var enginn aðili með áhættuskuldbindingu umfram framangreint hámark.

Skýringar, frh.:

22. Framlög til samfélagsverkefna

Samkvæmt 15. gr. samþykktu Sparisjóðs Austurlands hf. skal sjóðurinn ráðstafa að lágmarki 5% af hagnaði liðins árs fyrir skatt til samfélagslegra verkefna á starfssvæði sínu í samræmi við ákvæði gildandi laga um fjármálafyrirtæki.

Gjaldfært hefur verið framlag vegna ársins 2018 að fjárhæð 5,0 millj. kr. Samfélagsstyrkir eru færðir meðal annars rekstrarkostnaðar í rekstrarreikningi.

Úthlutun vegna rekstrarársins 2017 nam kr. 1,3 millj. og skiptist þannig:

Ungmennafélagið Leiknir	75
Knattspyrnufélag Fjarðabyggðar	100
Ungmennafélagið Austri	75
Ungmennafélagið Valur	75
Ungmennafélagið Súlan	50
Björgunarsveitin Gerpir	100
Björgunarsveitin Brimrún	100
Björgunarsveitin Ársó	100
Björgunarsveitin Geisli	100
Björgunarsveitin Eining	100
Golfklúbbur Norðfjarðar	100
Íþróttafélagið Huginn	75
Íþróttafélagið Þróttur	75
Hestamannafélagið Blær	100
Skíðafélag Fjarðabyggðar	100
	<hr/>
	1.325

